

ORATIO

IN

Suscepti DIADEMATIS Diem

CAROLII II.

MAGNÆ BRITANNIÆ,

Franciæ, & Hiberniæ REGIS, &c.

Habita in AULA COLLEGII

S. Sanctæ & Individuæ

TRINITATIS,

IUSTA

DUBLINIUM.

DUBLINII,

Typis & Impensis J. C. Typographi Regii

MDCCLXII.

ORATIO

IN

Successu Diapenthes Digni

GAROLII

MAGNE BRITANNIE

FRANCIE REGIS

Habitu in Aula Collegii

S. Augustini

TRINITATIS

UNIVERSITATIS

DUBLINENSIS

DUBLIN

The College of St. Augustine & Trinity

MDCCLXII

HONORATISSIMO,
Eruditissimoque DOMINO,
DUDLEIO LOFTUSIO.

J. U. D.
ECCLESIAE HIBERNICÆ
VICARIO Generali.

Honoratissime DOMINE,

Subjicitur tandem vestrorum oculorum
doctissime severitati hæc Oratio, diu
erubescens, quamvis rogata, prodire.
Profecto minus periculose in dicendo
sustinuiſſem anres vestras, quarum iudicium
eius evaseram. Nunc me lectionis vestrae me-
tus opprimet, iudicio suo incubantis & in
consilium nescio an de singulis verbis itura.

Verum nudi viderentur! Admirans esse
illa eloquentia bonum exitum contigisse. Neo
censura Auditorum suum exercebat dicenti-
bus favale regnum, sed prono ad Majestatem
favore circumfusa omnia, tantoq; gratior
quanto liberior fluebat oratio; dum nemo Ora-
tio, dum nemo Oratorem sed Regam laudaret.
Ceterum (ni fallor) presentia vestra mihi
aspiratum ac nobile patrocinium Pluviae aver-
tant. Fidem vestram! Caeli. Publica
Religionis admiratio vos interrogat quanam
causa fuerit coelestium lachrymarum? Plu-
eret, sed alio tempore, non illo die qui sudo se-
renusq; vultu convenientem Regi habitum
Londini induerat. Cum Rex serenissimus
sub dio equitans uno coronae gradu à Caelis
citerior esset, dicite omnes quos dominibus
addictos rerum presentium ac futurarum
secreta observatio Iudices fecit, num id
tempus pluviarum fuit? Non tunc equum
erat temperare sibi Caelum, nè malignis his
moribus Regem ledere, nè coronam asper-
gere metu aliquo videretur? Quam causam
esse

esse dixerim istarum pluviarum in communi-
nia nostra gaudia tam importune copioseque ir-
rumpentium? Nunc secutus eorum opinio-
nem qui rebus celestibus assignabant sexus;
caelos illo die crediderim mulierum consilio
gubernatos, noluisse confiteri sua gaudia;
quæque maxime optarent, dissimulare? Et
quod Muliebris varietudine Sacramentum est,
vota sua flendo regere: ut Rex tanto magis
optari quanto minus videretur. Nisi for-
te probabilior istarum pluviarum conjectu-
ra ex hac ratione descenderit. Flebam Cæ-
lum coronam tam serò dari, ac nihil præ-
ter coronam. Quorum alterum arguebas
populi vecordiam, alterum divina Regis
merita predicabas. Utinam nos celestes
affectus induere possemus! Cælum huma-
nos induit, hortatur Regem, Populum com-
monefacit. Et per lachrymas suas orat ut
hæc celestibus indiciis patefacta vera esse
credamus. Satin sapienter de causis plu-
viæ nostræ excogitare videar? Quam
quam verior causa sit quo nullis artibus ad-

miniculis subnixæ ab ipsius naturæ simplici-
tate proficiscitur.

Nemo nescit temperiem Cœli nostri quod
magis quam Britannicum (ut Narrat Ta-
citus) creberrimis imbribus pluviisque sæ-
datur. Non est in culpam mittenda natu-
ra. Flebat Hibernia coronato Rege: Quid
miramur? Hoc quotidie facit. Ex omni-
bus gentibus vix ullam reperias cui pecca-
re. Et flere magis naturale est. Adeo ut
Clemens octavus Pontifex maximus lacry-
mabundus ille senex (qui inter aliam Ro-
manæ Aula Suppellectilem lacrymas ad vo-
luntatem fluentes habuisse fertur) Is, in-
quam, de transferenda Papatus sede si ce-
gitare voluisset (quod nonnulli aliquando fe-
cerunt) nullam gentem quæ oculis ejus aptior
esset, quæ naturæ magis quam Hibernia con-
veniret, reperire potuisset; optimeq; consenti-
rent lacrymabundus Papa, lacrymabunda
vatio; quæ neq; Tyrannos suas siccis oculis
potest neq; Reges afficere. Posthac aspiciet;
quandoquidem Regem divinitus reuoca-

tum eam habemus in quo Ecclesia phisti-
nam recuperavit fidem suam, Episcopi or-
dinem patrimonioque suo nullo jure neque
divino neque humano alienato. Liturgia
ministerium suum; quod optimis exem-
plis & deliberatis iudiciis formatum lon-
gè anteponendum est extemporalium ora-
tionum amentie, ad populum vendibili
propter dicendi facultatem, propter te-
meritatem Deo ingrata.

Atque hæc obiter de pluvia, per quam
stitit quominus destinatae mihi præsentia
vestræ clarissima cohortatione frui potue-
rim.

ORATIO

Nunc

Nunc ad legenda quæ sequuntur, Decre-
torios vestros oculos parabis. Hæc quæ
metuo! Cælestes illæ lacrymæ abierunt. Nunc
incipiunt.

Honoratissime DOMINE,

Reverentiæ vestræ servus
addictissimus, indig-
nissimusque,

CÆSAR WILLIAMSON.

ORATIO

ORATIO

IN

Suscepti Diadematis Diem

CAROLI II.

Magnæ Britannia, Franciæ, &c. Regis,

Habita in Aula Collegii

S. Sanctæ & Individuæ TRINITATIS

Juxta DUBLINIUM.

SI cuncta gaudia nostræ, si voluptates & quæcumq;
in hujus vitæ consuetudine vel sollicitant hî spech,
vel blandiuntur usq; diligenter excutiamus, tota
vita nostra hic minus est dies. Quicquid hactenus
serè viginti retrò annis operoso spatio volutatum
est, inane tempus fuit, & celestium Syderum la-
bor; Diem ante Regem, nullum videbamus. Neippe in u-
na deformitate jacentibus usitatum faciem rerum abstule-
rat hinc avaritia, illinc cæca libido dominandi. Nulla ve-
rior Imago fuit in nocte media palpantium quam conditio
nostra, ita ruebamus in tenebris, omnia q; miscebamus, a-
deo

deo ut ingravescente vi caliginis Regem videre nemo posset, Episcopos invenire nemo : ac saepe quarentibus Ecclesiam, privas familias noctis error ostenderat. Vix quisquam invenisset aquam, quae infantibus daretur. Nec in alterius Sacramenti obscuritate minus hallucinatum : ut minime mirandum sit si propter tenebras nemo bonus Hereditatem suam invenire, nemo veros amicos invenire potuisset.

In ista confusione temporum, in ista tanta cecitate vel aliena sapientium, vel non invenientium sua, nullam salutis spem, nullam recuperandae lucis, nisi restituto Rege habuissimus. Quid nunc igitur faciendum (Auditores?) multa : primum ut Deo gratias agentes, suscipiat in Caelum & animis & oculis, salutemus hanc lucem à Caelo & Rege venientem. Nunc invenimus dies Noctros, longa tenebrarum potestate interceptos. Dies inquam (primum) Operarios, Rege tanquam sole externa opera dirigente. Deinde Dominicos, Episcopis ad Juris divini dictionem restitutis. Nescio miser ille si amissos dies, an felicius sic recuperasse. Hinc exoritur cohortatio Caelorum. Exultent Caeli ; Tuque in primis Sol, insatigabilis saeculorum Pater, qui nuper Tyranno tanquam pestilenti Syderi conjunctus (Caelum terram, in umbrant) Noctes solummodo faciebas, idem nunc sociato splendore Regis, pristinam quam recuperasti gloriam dies condendis.

Hinc discant qui Syderum imperia sunt, e mendare Astrologiam suam, non dico totum Caelo, sed nostro errantem. Nam eunabula tenenda lucis sit prima assignatur. Caelo non utique Soli. Sol & Rex generant diem, ut ait.

Hinc accedat exitus acutis gentium ad monitio, si quae contra Regis hosti conditionis fuerint, in illo tempore non sui sed Regnorum suorum exillit, si quid noverint, non in Rege, sed fortasse circa Regem, suum simile, deinde obduetas fortunae. Cuiusque refricare. Praesentia occupanda sunt. Nulla adversus Reges calamitatum, suam enim omnia defunctos

defunctos invidiosior oratio est quam exprobandum; Fuisse. Aspiciant Regem qui nunc est: nunc Regnorum omnium suorum fidelitate, opulentia, gloriisque circumfusum est: adeo securus Imperii, ut antiquos exercitus suos domum remiserit non imminutis stipendiis gementes, sed cumulatis triumphantes. Novo tamen exercitu comparato ex Patriciorum fide, Equitum flore, Civium nervis; ex Ecclesie quoque pietate, precibus & lachrymis militantis.

Merito Rex invictus est qui quoniam nullos vincere nisi amore voluit, omnes vicit. Etiam Independentes vicit, quibus in Ecclesie mari diu fluctuantibus extrema Anchora est, impetrata venia, à Rege pendere. Etiam Anabaptistas, quibus exilium meritis, nescio erepta sibi Patrie dolor major foret, an ignominia gravior, Aquæ & Igni interdicti. Ceterum nullus metus est: omnes in Vado sumus, nam cum Benignitas & Clementia cum serenissimo Rege restituta sint, quod quisque metuerat defunctus est, quod optaverat, adeptus.

Quinetiam Corona Regia, olim favoris popularis ambitu, jactata, quam tanquam Fortune pilam alii alius sceleratis passionibus destinaverant, nunc digno Capite invento, omnes & domesticos dolores & peregrinas contumelias abolevit.

Quocirca monerem, inquam, ut peregrinae Gentes non ex eo quod præteritum est, sed ex præsentis Dei indulgentiæ, Regis nostri magnitudinem metiantur, quum honestius sit afflicti Principis adversa dissimulare, quam lacessiti potentiam experiri. Quod sua amisit, hominum scelus fuit. Dei atque hominum virtus quod recuperavit. Sed hoc parum est. Gratalentur quoque. Nam cum in Rege nostro sint omnia Rege digna, tum nihil magis regium est quam ejus in exteris Gentes studia atque officia. Vultis unum aut alterum exemplum?

Flagraverat inter Gallie Principes & Cardinalem Ma-

zarinum.

marinum longa emulacione exulceratum odium, quod mox in malum publicum erupturum videretur. Id Rex consilio suo extinguerat, sed iniqua Cardinalis suspitione afflatus; tamen consilium suum in omnes partes mirifice explicavit, sedulitate ut privatus, autoritate ut Rex, exemplo ut afflatus, amore denique ut natus in Gallia putaretur.

Hæc abierant: mox aliud incendium in Gallia atque Hispania concitatum est; non quale illud prius odi, sed novum amoris, quod vicibus sacrae charitatis exultans, per flammam Matrimonii publicas & extinguendum pariter fuit & alendam.

In hujus negotii sacro sancti expeditione cum duorum Regnorum corda paribus votis librata amicitiae lanceas acquaverant, quanta Regis nostri sollicitudo fuit gravitate Consiliorum & volocitate itinerum? Non minores imperaverat sibi curas quam si pro Scotia sua moliretur quæ coronam ei dederat, aut pro sua laboraret Anglia quæ priorem illam coronam hodie coronavit.

Hic inquam Hispanis & Gallis postquam receptum à Bello eecinisset, amoris classico instinctus Christiani Orbis pacem promovebat, & fortunatas accelerabat nuptias: quodcumque venisset Bella dirimens, regna jungens, & *Seminarium* quoddam (quasi) Regium constituens. Ut quoniam Anglia in tanta crudelitate versaretur ut Reges occideret, essent alibi quorum opera Reges nascerentur; alioqui brevi Regium genus periturum fore, si mortem accipere possint, vitam dare non possunt; nec solitudo Principalium funerum nuptiarum fecunditate repensetur.

Hunc igitur Regem tam beneficium omniumque dementem ceteri Reges atque gentes Regno suo redditum quam magnificentissimis gratulationibus prosequi non debeant? & quem afflictum honorabant felici non gratulantur?

Atque ex hoc loco oritur alia gratulandi consideratio.

Quas

Quas vices, quæ mutua officia & nos impendere nationibus exteris debeamus? præsertim ob hæc duo. Quod Regem nostrum & incolumi salute & intacta religione domum remiserint. Primum quod incolumem. Neque enim salutem invenisset domi: quæcumque Britannia complectitur, occupante tunc **POTENTISSIMO TYRANNO**: cui facilius erat curare ne alter Rex esset, quam efficere, ut Regnum scelere quæsitum in Heredum solatia suorum longâ successione transmitteret.

Cæterum affectus erat quod in Tyranno rarissimum est, ut vitam suam, quam legi debuit, natura solveret. O perditos Tyrannos! unam insignem miseriam præ cæteris hominibus patiuntur, quod in lecto suo morientibus nondum ultimus finis venit; retexendæ sunt exequiæ eorum, neque recantandæ. Tunc ultimum fatum suum vident, quum post breves inducias mortis carnificis manum subeant quam non sentiant, & eruantur è sepulchris, ut posteritati satisfaciant qui præsens sæculum laceraverant. Ex quia alios in vita deceperant, nunc ipsa morte decepti revocentur ab inferno, ut suppliciiis defuncti, unde venerant abeuntes, post mortem moriantur. Discant Tyranni hinc cavere, nulli citius moriantur, nulli diutius vivant.

Ergo quod Regem incolumem dimiserint, prima nostra gratulatio.

Major adhuc, quod illibata atque integrâ religione: quanquam ut verè eloquar, Deo hæc debetur gratulatio non hominibus. Ac profecto sceleratus essem si humanæ voluntaris ad suos exitus invalida pudorem, cum divinæ gloriæ fraude conticescerem. Tentaverant Regem disputando multi. Nullis ex irritò consilio fama maior quam Domino de **MELITERRE** & Domino **SAMONETTO** natione Scoto, qui nescio an ideirò argumenta sua typis edita, velut ipsi à veritate proditi, prodiderunt. O quem Regem nostrum esse dicam, quum Adversarius de religione disputantibus instar Victoris fuerit, publicare, quod Regem

Regem vincere non potuerint! Confluxerant ad eum ex omnibus Ecclesiarum plagis ventorum specie turbulenti Disputatores. Minor meritis fuisset qui ab uno PAPA veniret. Nunc omnes quotquot ubiq; PAPA sunt veluti procelloso agmine facto cessare coeperant. Papa Romanus, Papa Calvinianus, Papa Independentis, & si quos alios secta in partes Ecclesiae Papas fecerit; nominibus distinctos, ceterum in imitanda Majestatis Regiae pertinaci studio conjunctissimos fratres. Quorum omnium speciosas argumentorum Nundinas, fictosq; ad fraudem adulterinos eruditionis focis ita Rex aspexit ut calcaret, amplexus est ut strangularet; Magnus Ecclesiae suae aestimator, qui nulla mercede in pretium corrumpi neq; Animae suae potuit neque Episcoporum suorum. Quidni igitur ut dixi erga exteras gentes atq; Reges tam iusto munere defungamur gratulationis? quorum fide, benignitate, studio effectum est ut Regem incolam salute, incorruptae religionis possit limine exoptatum viderimus; quem inimici sui domi manentem, quod nemo bonus videre vellet, occidissent. Haec tenus (Auditores) de Rege rescripto. Nunc quod ex propinquiore diei respectu veniat, sequentis tractationis opera circa Coronatum Regem sermone impari, animo ut decet, consuetur. Quam partem duobus locis implebimus primo quod dies hic liber est. Secundo quod gloriosus. Ac primum quod Dies liber.

Namquam Britanni ex libero oculorum usu majores voluptates hauerint quam hodie tenent. Rapiunt eos non unius rei admiratio. Trias spectacula occurrunt quibus majora nulla aetas vidit. Vident CAROLUM, vident Regem, vident Coronatum. Hinc pro sua cuiusq; natura admirantium diversitas; in Coronato consuetudinem, in Rege fortunam, in CAROLO seipsum. Scilicet hoc postremum praetulerim: Nam Reges, & Coronati esse vel mali principes possunt: CAROLUS esse nisi optimus non potest. Consideremus igitur CAROLUM qui non tam magno corpore

corpore est quam venusta figura; imaginem omnium membrorum ejus divinas adversus se amulationes de Corona contendunt. Ah! quantus pudor est & imperii communis gemitus, cum singulis ejus membris singulæ coronæ debeantur, non nisi omnium tres esse, easque vel angustas tanti capitis magnitudini. Persarum moribus receptum antiqua consuetudo fecerat Reges suos occultare, tantoq; Majestatis existimata est sacro-sanctior veneratio, quanto ex majore occultatione veniebat: quocirca solem adorabant apertis oculis, Regem clausis, quibus secreto Majestatis imbutis pro arcano imperii fuit Regem habere quem tanquam Deum nemo vidisset. Inde fluxit popularis obedientiæ primâ admiratio, si cæca esset, & minor dolor ex infantia, nonnunquam pro Regibus colentium Reginas, sublato judicio oculorum. At Regem nostrum occultari, mentiar, nisi talem invidiam pateretur qualis esset obducti velamento solis, vel potius è Cælo sublati. Ac nescio an perpetuæ noctis rigor habeat aliquid cum hoc damno compensandum, non aspicere Regis vultus, non illa ingentia oculorum ejus Sydera & oris colorem candidum, diem facientem quæcumq; aspexerit: qualis mundi status supra Lunam positi, semper illis serenum est. Ut taceam sparsam per opina colla Capillorum subam ad imitationem celestium radiatum. Ut nemo sit aspectans CAROLUM Regio horrore & plaudendo nitore temperatum, quem non subeat ingens admiratio diversorum in ejus vultu affectuum, pacem amantis & Bellum militantis.

Hic obiter notandum quantis Tyrannorum, mæns, & quia inhonesta ac difficilia jubent, inquieta volutatio conscientia nunquam ex scelere tuta. Audivimus enim quid fecerunt semperque recordabimur quomodo edicto caritum erat ne quis Regem vel apud externos degentem conveniendi copiam haberet.

Morte dignus erat qui sine Rege vivere non potuisset sic

transierat in vota dolor, & ut possemus fugere Tyrannos, optabamus vel sine Rege mori: Quum inter crimina læsa Majestatis vel Regem aspiciere reponeretur. Nunquam Tyrannis securitas sua placet. Non magis metum depone-
 nere quam imperium possunt. Hinc illæ circa hominum vestes & circa omnes corporis partes severissimo ministerio actæ scrutationes; tanquam nemo ab exteris nationibus venisset quin circa se Regem haberet. Vidisset aliquis Regem? Rex in oculis potest esse; si non vidisset, saltem audivisset aliquid. Rex in auribus potest esse. Denique ut nullum præsentis vestigium, nullum indicium Regis foret, tamen Rex latere potest, sicut Anima, quæ cum maximè non apparet, mittit sui signa & observantibus adesse sentitur.

Iraque Tyranni nostri qui subinde consilia mutabant, ibi in eadem revolvebantur; & nullum inveniebant exitum postquam Mariæ clausissent, portus obscurassent; Omni sublata Regem videndi libertate, nè sic quidem securi videbantur: ac nisi clausos nostros habuissent & oculos & aures; dum aliquid videre, aliquid audire poteramus, de incolumitate sua desperabant.

Quid hinc vos docebo? esse detestari Tyrannos: hæc est disciplina mea. Non hic molles favoris vestri ambitum; non manus vestras in voto auxiliatrices eloquentiæ. Hæc erit laurus mea; hic triumphus, si judicii vestri experimenta per sibilos fremitusque ducam, & quæcunque est detestationis publicæ abominatio; hoc desidero, hoc imploro, novâ ambitione Oratoris, ut omnes inhorrescere videamur, ego dicendo, vos audiendo hæc dedepora æternasque pestes Tyrannorum: Ad quorum aures inter æterna supplicia habitantium, si hodiernæ celebritatis fama nescio quomodo delapsa pervenerit, omnes attoniti, credo, hodieque his damnati, uno ululatu, uno confusionis horrore gloriosum Regem, Deum justum, se Diabolos & esse & fuisse conclamabant.

Atque

Atque hæc de libertate oculorum. Nunc videre Regem licet, nunc Coronatum & quod omnium maximum optimumque est, CAROLUM.

Ostendimus hunc diem liberum esse. Jam quod gloriosus sit. Quia gloriosus Rex

1. Stirpe.
2. Virtutibus.
3. Subditis.

Stirpe gloriosus est. Materno genere ab Illustrissimo Principe descendens HENRICO QUARTO ducit sanguinem spirituum Gallicorum flore mixtum, proximorum celestibus flammis, si durarent.

Paterno. Scotorum Stirpem Gentemque Danorum colligit, prosperis adversisque nobilitatam; & Electoris Palatini affinitate, domusque Arausiacæ vel sic æquale videretur maximorum Regum ex diffusa Stirpe gloriam, nisi sub Nativitatem ejus medio Die Stella apparet nobiliorē hanc esse familiam, nec ab hominibus dicendam, sed ad Cælum ipsam referendam docuisset. Quo Die Rex natus, nata est & Stella. Tanquam si Cælum cum Regina nostra parturiret; ac ne sic quidem; nam Cælum ostendebat Stellam, Regina pepererat. Erant illo die quæcunque officiosæ feminae gentilem Reginalē lectum custodiebant, tanquam de uno foetu granulabantur. Regina Duos enixa erat, alterum in terris CAROLUM; Alterum, in Cælis Stellam. Nulla unquam Familia de propinquiore cum Cælo cognatione gloriari potuit. Nempe in una illa Stella Regina Mater Filium, Rex natus Fratrem agnovit.

Felix Imperium Britannicum! quid est quod de Regis nostri virtutibus celestibusque meritis non polliceri nobis, non universo Mundo debeamus? Cujus Mater pariendo, Pater moriendo Stellam fecit. Divina sint oportet quæ

Rex noster praestiturus est, cuius Mater Cœlum pavit lacte
sua, Pater sanguine.

Ergo gloriosus Rex Stirpe est. Non minus virtutibus,
quod secundum est. Mitto infinita quæ dici possunt de vir-
tutibus ejus pacem ornantibus. In Sermone ejus quanta
asseverationis Sanctimonia? nunquam jurat; metuens,
opinor, ne in publicos mores eat pejor imitatio ex-
emplo, & perjurii consuetudo fiat, si Rex vel jurasse audi-
atur. Non constantius olim *Clinius* qui, Christianus sum,
inquiens, jurare recusavit. Quam vero Divina Regis pu-
dicitia! Ubique versabatur, in Palatiorum flore con-
spexit quicquid illud est quod solet vel facilitate accende-
re vel fastidio irritare: tamen nunquam Juventæ suæ
tantum permittit regnum ut non virtus imperaret. Hinc
illa intimorum admiratio, semper in se plus Principi
quam homini licere. Et renovata Constantini Augusti
vetus laudatio, quod nullam matronarum, cui forma
emendatior fuerit, boni sui pigrit. Jam illa in summa
potentia summa moderatio; illa divina JACOBI Regis
Avi sui imitatio in ultione paternæ cædis temperanda si-
cut ille maternæ. Hæc, inquam, in pacis ornamentis re-
ponentur.

Nunc de Bellicis ejus virtutibus dicturus, attentionem
Vestram posulo.

Cum per aliquas acquirenda gloriæ moras Deus Regem
exercuisset, foris crescere militando voluit, ut ad evadendis
Belli periculis notum se gentibus redderet, cum non posset
esse Nobilior. Atque is tamen cum veniret e Scotia cum re-
bellibus dimicaturus, exercitum amisit. Ne sic quidem ali-
quid de virtutis suæ opinione deperdidit, nam fortissime
dimicabat. Sed Deus Regi melius quiddam providebat,
quam ab isto exercitu sperare potuisset. Itaque non
Rex victus est sed exercitus ejus. Neque desunt qui
Regem sic melius vicisse, quia erat victus, arbitrantur.

Non

Non hic leviter Divinæ providentiæ prætermittenda est admiratio. Utinam possem animos vestros inflammare gaudio, quod rursus lachrymis exstinguerem. Quibus affectibus dicturus sum, nescio. Hæc Regem, quem exercitus suus deseruerat, venientem è Bello atque in **ANNOSA QUERCU** castra sua merentem, **DEUS** per aliquot Dies, quasi in sinu suo, solum absconditum conservavit. O Deum semper colendum! O foelicem Arborem! Merito Quercum Plinius appellat electam Deo Arborem; olim Deo, Regi nuper electam.

Hic nunc omnes rerum naturæ vires invoco, & quæcunque subtilior est rebus similitudines aptas dare perita Virtus. Adeste mihi, rogo, ut inveniam quod **MONUMENTUM** faciam quo hujus Arboris nunquam amissuræ viriditatem, nomen & memoria propagetur. Num *Ædificabimus* circa eam Collegium? quo tam Docti Regis, amantisque literas fama Servati æternitati consecratur. An verò consultius erit istius diei incerta revolventibus *Ædem* Bellonæ ponere, aptafiguratione & Arboris & Regis, quem abscondi, vincere fuit. Minus fecisset Rex in sua salute, in nostra omnium protegendâ nisi illum prælio cedentem, Arbor illa protexisset: Ingenti controversia, utrum Arbor splendore Regis an Rex Arboris umbrâ, foelicior. Nolo hic pudorem facere universi populi pietati. Nolo Britannia nostræ, quæ hodiè coronavit Regem, incomparabiles elevare affectus inferiore *Quereus* comparatione. Cæterùm confiteatur verecundia necesse est, tanto minus esse quod fecit hodiè Britannia, quanto nobilius est servasse Regem quam coronasse. Utinam apud hanc Quercum deinceps Senatus consulta habeantur. Aliquid de Bello aut pace consilii capiendum est? ubi melius quam in isto loco quò Rex bellum fugiens pacem sequebatur? de religione habenda consultatio?

Nunc vehementius quam unquam antea pulsat animum meum reditque acerbissima illius Diei recordatio quando Ecclesia hæc Quercus fuit, Rex sacerdos, Preces ejus victima, futurus ipse victima nisi hostium furores *desertam innocentiam* persequentium divina custodia fessisset. Quid huic Arbori faciemus unquam? Ite protinus, ite in STAFFORDIAM, si qui in Hibernia sunt quos lapides truci, poliendi ligna major solertia celebres Architectos fecit. Placet ad hanc Quercum Ædificari templum. Placet solennia sacra condi, & prisco vatum in Britannia ritu DRUIDAS instrui, qui hanc QUERCUM consecrent, qui nulla sacra sine hac fronde conficiant: desinite mirari si surrecturo è Quercu templo honorem destinem.

Magnorum fluminum (ut scripsit quidam) capita veneramur. Subita ex abdito vasti amnis eruptio Aras habet. Quin etiam fontis veneratio miraculis celebrati Sancto PATRICIO Dublinensi Templum dedit; Templum habet, sed fontem prius; & ideo Templum quia fontem; cujus rei fidem faciunt creberrimæ Inundationes Templi, & stagnantia late pavimenta; nec nisi per undas sæpe adeunda sacra. In quibus rebus est tacita quædam sugillatio aspicientium Templum, oblitorum fontis. Quocirca hoc agamus ut quoniam Sancto Patricio juxta fontem suum (ut scripsit Magnus Armachanus) prisca religione Templum Majores nostri ædificarunt. Nos, qui majores ætate sequimur tempore anteceditur, Sancto CAROLO Templum juxta QUERCUM suam majore pietate erigamus. Fons iste miraculis inclaruit. Quis negabit Quercum nostram in isto laudis genere Palmam retulisse. Fons iste ex remedio languorum, quos nescio qui privati senserant, nomen habuit. QUERCUS nostra in Rege servando medicinam fecit quæ ad universi Populi salutem tanquam ex communi fonte redundaverit. Faciamus igitur quod monui. Accipite omen quod ipsa æternitas comprobabit.

Quam-

Quandiu Sancti PATRICII Templum Aras & aquas habebit; tanto diutius CAROLI Sancti Templum stabit, ad Aras & focos defendendum.

Ergo DIEI huius gloria ex hac parte Regiarum virtutum Bellis efflorescentium aestimanda est. Restat tertia Diei & Regis gloria ex subditis. Pro omnibus unum nominabo, Illustrissimum DUCEM ALBEMARLENSEM. In quo tres potissimum virtutes iudiciis vestris illustrissimas proponemus.

1. Fidem ejus.
2. Fortitudinem.
3. Prudentiam.

De fide. Reliquae at Scotiam haud invalidis praeliis legibusque frenatam. Dein in Angliam cum exercitu proficiscens postquam omnibus, quos SEPTENTRIONALIS Syderis fama ex locis omnibus frequentissimos convocarat, vel autoritate sua satisfecerat vel gratia, statim ut Westmonasterium venit, primam curam duxit ne deesset eorum voluntati, quorum Autoritate Summam Imperii tenebat. Fidelem Ducem! nam illos quo nomine appellem nescio. Senatus erant? Imperii Corpus erant? An corpus scilicet quod neque caput habebat, quia non Regem, neque pedem; ruere enim non stare videbantur, eoque igitur omnia inciderant, ut populari procacitate, nomine imposito quod meruerant, CAUDA vocarentur, nam caetera membra partim perierant, partim exclusa fuerant. Sola haec relicta CAUDA per membrorum suorum damna, tanto securior facta, quanto monstrosior, longe lateque dominabatur. Ceterum Illustrissimus Dux fidei suae

meminerat quæ in gloria militari summa est? Jubebat CAUDA ire? ibat. Venire? Veniebat. Nunquam majorem Arrogantiæ suæ metum fecerat superciliosa C A U D A quam postquam nacta erat talem Ducem quem putabat omnibus suis motibus paritutum. Nisi parum intelligam Sacramenti militaris vincula, æternosque fidei vel hostibus datæ nexûs, Inter posterorum studia claras Historias evolventium, alii hæc, credo, de Duce nostro quia vera sunt laudabunt, alii quia plusquam humana dubitabunt.

Fide clauit. Quod proximum est, de ejus Fortitudine dicamus.

Postquam mandata accepit à Capite CAUDATO vel potius CAUDA Capitali ut exercitum in Londinum duceret, non jam extra mœnia ut peregrinus Hostis, sed in ipsis Urbis visceribus ut victor domesticus, castra positurus: nonne quod mandatum erat, quam celerrimè præstitit? & fulminis more, unâ accensâ portâ, ruptisque repagulis prius in media urbe stetit, quàm non solum opressissent Londinenses, sed vel ipse sperasset? Quæ possunt esse fortissimi Ducis signa si hæc non sunt? Non exercitus ei suus victoriam tulit, fama dederat, opinione pugnabat. Omni exercitu potentius erat CAUDÆ terrorem iniecisse urbi. Quemadmodum olim domini adversus Rebелles suos servos dimicaturi flagra in aciem detulerunt; tantæque vis conscientia fuit ut ab inermibus vincerentur Armati, & qui obeulerant mortibus pectora, darent Terga verberibus. Sic Londinenses Ducem nostrum, quia fortissimum putabant, ut Dominum receperunt, & quia CAUDÆ meminerant, dare Terga non erubuerunt.

Hæc de Fortitudine. Cæterum quod æternæ memoriæ est; de Prudentiâ ejus postremo dicam,

Hic

Hic expectate non Mortalem aliquem quem natura genuit, sed qualem Poëtarum ingebit in præco Hæroe depinxissent. Qui consiliorum suorum Nube quadam celesti involutus, inter populi dubitationem & Regis conscientiam ita se medium agebat, ut neque sciret Populus quid sibi speraret neque Rex dubitaret, quia omnes ejus rationes prævidisset. O MOSEM alterum! Ac ne alterum quidem sed eundem, nondum sepultum ideoque in hoc Duce viventem: Qui (ut Moses olim Israelitas) ita populum nostrum in solitudine errantem nactus; cum à Tergo imminerent Hostes ex Ægypto venientes, à fronte Mare esset, spectans Regem pariterque separans ita temperavit columnam suam, versatili ad omnia vultu, ut populo rerum omnium ignaro Nubes esset, Regi Ignis; Quò tutius foris ageretur, si consilia sua domo intellexisset. O præclaram viam utrumque servandi & Regem & Populum! dum alter nesciret quid ageretur. Tandem patent omnia, tantò gratiora quantò clariora. Et probantur facta, quæ omnibus provisâ non placuissent flagitium est de Prudentia dubitare tanti Ducis, quam sic consentiens & pronus ad vota nostra exitus comprobavit; Nube in Ignem versâ omnes collustrantem! Igne in Nabem omnes protegentem: Cùm igitur Regis nostri tanta gloria sit quantam esse & Stirpe ejus & virtutibus & subditis declaratur, quid restat nisi ut Dei memores gratiarum sacrificia admoveamus: Regis memores, cùm obedientia atque fide æternum fœdus sanciamus. Denique nostri memores, exultante lætitia effrazique gaudio efferramur.

De officio nostro in Deum copiosè hodiè in Dei domo audivimus.

Ad obedientiam in moribus nostris excitandam proponatur hæc Meditatio. Quòd Corona quam hodiè Rex accepit,

accepit, non est precaria Corona. Nullam servitutem Populo debet. Voluit Deus Regem nostrum uni sibi sub-
 jici. Ceterum quod ad homines attinet, sui juris esse,
 & velut Adulti Imperii Possessorem, non PRESBYTE-
 RANI FOEDERIS Pupillum, per omnem vitam im-
 puberem futurum, sub Potestate TUTORUM ECCLE-
 SIASTICORUM.

Obediamus Regi coronam liberam habenti. Deinde
 obediamus quia omnis superioris potestatis formidine
 liberati sumus. Alia res esset si obedientiam nostram
 metus premeret, ut si quis Tyranno rerum potito adu-
 latus hacuteretur purgatione. Si laudavi, veniam modò
 quæsi, ut quæ honestè feceram, impunè fecissem. Imò
 non laudabam sed exorabam: crudelitatem ejus mitiga-
 bam; non confitebar virtutes. Denique devorasset me
 Tyrannus infernis ille Reip. Cerberus & multiceps Canis,
 nisi objectâ aliqua blandiore Offâ, gaudium dedissem ejus
 gutturi, nunquam satiendo nisi vel adulatione vel sangui-
 ne. Nemo Bestiam coronat, nisi cædi destinatam.

At ubi nullus à superioribus Tyrannus metus imminet,
 sed tam secunda obedientia est quam semper optabilis, &
 Rex non solum imperare Fidem potest sed perfidiam ulcif-
 ci. Quisquis non tunc obediat, nescio an conscientia suâ
 magis quam lege damnandus est.

Obediamus igitur Regi quia tutum est. Deinde quia
 necesse est. An nescitis REX laceffit quantos
 exercitus, quam armatos potest educere, Senatorum in
 Curiam, Militum in Campum, Episcoporum in Ecclesiam?
 Hi invicti exercitus sunt.

Quod si Anabaptistæ rebellaverint. Rex arma potest
 fumere vel ex PARENTIS sui Armamentorio contra om-
 nes Hæreses instructo, vel ex sepulchro Doctoris FEAT-
 LÆI, vel ex sacris DUNENSIS Episcopi Monumentis. Sin
 metus aliquis impendebit gravior à PRESBYTERANIS
 quos ad militandi peritiam severior Ecclesiæ disciplina dur-
 ravit

[17]

rauit : quique propter CLASSES suas terra marique metuendi sunt : contra illos, inquam, unum Ducem exercitissimum omniumque invictissimum habemus Reverendissimum BRAMHALLUM Archiepiscopum Armachanum.

Obediamus igitur Regi quia necesse est propter auxilia quæ ab hominibus parata facile Regem contra difficultates & Armorum & scrupulorum omnium explicabunt. Deinde obediamus Regi quia necesse est propter cœlestem Angelicamque tutelam. Hic succurrit mihi Sancti GEORGI veneranda recordatio Britannicæ quondam Imperio Præfidentis & Duci hujus Ceremoniam cum Rege dividenti.

Hic igitur GEORGIUS qui dum vivebat virginem quandam Regiam à DRACONE incolumem liberavit ipsum interficiendo : & postquam occisus est, TYRANNUM qui se occideret, DECIANUM occidit. Hic, inquam, in Regis nostri auxilium, si vel advocatus, vel sua sponte accurrerit, quanta Rebellium strage omnia loca & sacra & profana, quæ Miles quæ Sanctus implebit ? Hic aliquis dixerit, opem à Sanctis mortuis expectare superstitiosum est : Esto. Mitto hunc mortuum. Venio ad illum alterum GEORGIUM qui & vivit & si quis alter Sanctus est & Angliæ *Tutelaris*, dico DUCEM nostrum ALBEMARLENSEM. Non hic qui prius Regi suo periclitanti adfuit, semper aderit ? Qui Tyrannos nostros non DECIANOS sed DECUMANOS ita sustulit ut nusquam appareant. Qui propugnando Regem, virginem Regiam à DRACONE liberavit, non solum interficiendo DRACONEM, sed etiam DRACONIS CAUDAM abscindendo.

Quocirca, ut monui, præstemus obedientiam Regi quia necesse est. Postremo alii in alios Charitatem exerceamus.

Scio nonnullis stultitiæ suæ indulgentibus maximum metum esse ab EPISCOPIS. Hos esse, aiunt, qui ubique

arietant

Acietant, & quicunque occurrunt, dejiciant de via; omnibusque offensionem sint; quibus idcirco CALVINUS, dum EPISCOPOS cornutos vocat, videtur magnam contumeliam impegisse & tali Theologo dignam.

Ineptus essem si has Ecclesiarum columnas, ego indignus qui eorum corrigiam Calceamentorum solvam, conarer ullis documentis meis ad Christianam Charitatem cohortari. Hoc tamen à me accipiant tanquam sub exemplo non tanquam à Magistro. Duos Adversarios habent contumaces & infirmos. Meminerint ergo duorum præceptorum quæ JULIUS CÆSAR in acie Pharsalica, totius Orbis Imperium vel amissurus vel erepturus, militibus suis tradidisse fertur. Alterum præceptum hoc erat, Miles feri faciem; alterum, Miles parce civibus. Facilis applicatio est. Cum contumacibus negotium est? EPISCOPUS feri faciem: Cum infirmis? Episcopus parce civibus: neque enim PETRUM APOSTOLUM majorem ex gladio stricto quam ex reposito in vagina laudem credimus retulisse: præsertim cum strinxit gladium ut sibi satisfaceret, recondidit ut CHRISTO pareret. Ita fiet ut quum charitatis opere cum judicio fungamur, oppugnandis contumacibus infirmisque lucrandis, Regis solum iustitia & æquitate aptetur, Episcoporum solum non invidia Monumentum gerat, sed Apostolicæ dignitatis insignia; donec omnes ad mensuram staturæ Christianæ perveniamus: Cum non erunt amplius neque Schismata, neque rebelliones, neque Reges neque Episcopi, sed omnes sub uno Rege viventes, sub uno magno Pastore Animatum coronam accipiamus in Cælis, quam nemo cum ea commutaverit quæ REX hodiè CORONATUS in omnibus terris illustratur.

Quæ concedat ille, quæsumus, cujus Regnum est,
Potentia & Gloria in Æternum.

F I N I S.

